

Examenul de bacalaureat național 2019
Proba E. a)
Limba și literatura română

Varianta 1

Filierea teoretică – Profilul real; Filierea tehnologică
Filierea vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(50 de puncte)

Citește următorul fragment:

Eu trebuia să țin a cincea prelegere. Până atunci nu vorbisem încă în public și era să fie foarte greu, căci tradiția mai cerea un lucru: ca oratorul să nu se servească de niciun fel de note, tradiție maioreșciană. Conferențiarul, după o asemenea concepție, era o ființă mai presus de toți ceilalți muritori; după cum am spus, el trebuia să apară brusc ca ieșit din pământ înaintea publicului, ca un fel de Mefistofel. Era îmbrăcat în mare gală, în deosebire de asistenți, el n-avea note, prin urmare, senin, stăpân pe dânsul și pe subiect, plutind în regiuni științifice înalte, el trebuia să lase să curgă cuvintele din gură fără niciun efort și, odată cu vorbele, valuri de știință, de învățătură și de mărire! [...]

Acest lucru aducea drept consecvență obligația pentru orator ca să știe prelegerea pe de rost. [...]

Mai putea fi un mijloc de preparare, și anume: a-ți prepara conferința pe despărțituri mari și a avea materiile de vorbit pentru cel puțin un ceas jumătate. Dacă din întâmplare memoria te trăda asupra unei părți, nu făcea nimic, o săreai pur și simplu și treceai la o alta de care-ți aduceai aminte; conferința se cam simțea ca legătură, dar scăpai de rușine.

În acest mod mi-am preparat conferința mea, dar și aici era o dificultate. După dogmă conferențiarul trebuia să înceapă just la două ore și să isprăvească just la trei ore fără cinci minute; cele cinci minute erau de toleranță. Un orator care ar fi sfârșit la trei și cinci era descalificat. Și să se noteze că oratorul n-avea voie să scoată ceasornicul ca să se uite la oră, nici să pună ceasornicul pe masă. Când oratorul învăța conferința pe de rost, era ușor ca să se conformeze dogmei, căci el o prepara acasă cu ochii pe ceasornic. Și probabil că de aici a provenit fixitatea timpului conferinței.

Dar când oratorul intra în dezvoltări conform unei schițe generale? Cum putea el să nu treacă peste o oră sau să ție până la trei fără cinci? Iată dificultatea. Această dificultate o înlătură domnul Negruzzi și iată cum.

În vinerea care preceda prelegerea, el se adresa viitorului conferențiar în următorii termeni:

— Ascultă, să știi că am să stau în picioare drept în fața dumitale; dumneata, din când în când, să te uiți la mine, mai ales înspre sfârșitul conferinței și când vei vedea că eu mișc din picior și tușesc încet, să știi că trebuie să închei. [...]

Mai era o tradiție, aceasta o mărturisesc, detestabilă. Oratorul nu avea dreptul să aibă paharul de apă pe masă. Această tradiție pleca din aceeași idee că [...] este un om aproape supranatural, el vorbește fără efort, el nu obosește, glasul lui nu slăbește, gâtulejul nu i se usucă ca la ceilalți muritori. Și atunci se întâmpla un lucru: ca pe la sfârșit glasul să trădeze pe orator, cum mi s-a întâmplat și mie la întâia prelegere.

George Panu, *Amintiri de la Junimea din Iași*

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței *scăpai de rușine*. **6 puncte**
2. Menționează un aspect al vestimentației conferențiarului, așa cum reiese din textul dat. **6 puncte**
3. Precizează numele persoanei care a impus tradiția ca oratorul să nu se folosească de niciun fel de însemnări, justificându-ți răspunsul cu o secvență din textul dat. **6 puncte**
4. Explică motivul pentru care Iacob Negruzzi intenționează să se așeze în fața oratorului. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30 – 50 de cuvinte, o modalitate prin care un orator își putea pregăti prelegerea, valorificând textul dat. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă este necesară sau nu o pregătire riguroasă în vederea susținerii unui discurs, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din volumul *Amintiri de la Junimea din Iași* de George Panu, cât și la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; 14 puncte
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea. 6 puncte

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea (10 puncte)

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, perspectiva narativă din fragmentul de mai jos.

Costi își trase scaunul lângă geamuri. Auzi subt el glasuri, însă nu vedea pe nimeni.

„Trebuie să fie tante Mathilde...”, se gândi el vesel. „Cu cine vorbește?” Glasul ei grav e întovărășit de ciripiri subțirele. Fără îndoială sunt domnișoarele lui Nacovici, care s-au întors de la Iași, în vacanța de Paști. Spun întâmplări nostime de la școală. Câteodată își coboară glasurile, ca să nu-i supere somnul lui. Dar el nu doarme.

Feri într-o parte ceașca și se plecă pe fereastră, zâmbind. Acuma le vedea. Stăteau pe scaune de trestie, în fața duduii Matilda. Aveau pe masă, între ele, cafeaua cu lapte. Laurenția privea într-o parte, c-un aer de mâhnire. Tristă i se păru și Rătușca, totuși mușca cu dinții ei albi dintr-o felie de cozonac.

— Spune, draga mea, ce s-a întâmplat? întreba duduia Matilda.

Costi se retrase binișor la locul lui și întinse urechea.

— Nu vrea să spuie; i-i rușine, zise Rătușca.

— Ba am să spun, tresări Laurenția.

Mihail Sadoveanu, *Venea o moară pe Siret*

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 6 puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularități ale unui text poetic studiat*, aparținând lui George Bacovia sau lui Lucian Blaga.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- evidențierea a două trăsături care permit încadrarea textului poetic studiat într-o perioadă, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică;
- comentarea a două imagini/idei poetice relevante pentru tema textului poetic studiat;
- analiza a două elemente de compoziție și de limbaj, semnificative pentru textul poetic ales (de exemplu: titlu, incipit, relații de opoziție și de simetrie, motive poetice, figuri semantice, elemente de prozodie etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.